

Nieuwe namen

Afgelopen winter heeft de Nederlandse Taalunie de nieuwe spelling gepresenteerd. Dit heeft veel discussie te weeg gebracht. Rebellerende uitgevers en media volgen niet meer de spelling zoals beschreven staat in het "Groene Boekje", maar zijn een eigen weg ingeslagen. Afgelopen winter heeft een groepje Nederlandse en Vlaamse herpetologen de namen voor alle Europese amfibieën en reptielen opnieuw vastgesteld. Bij de 23 Nederlandse inheemse reptielen en amfibieën werd alleen over de kamsalamander en groene kikker gediscussieerd. Verder hebben wetenschappers besloten de grote groep watersalamanders van het genus *Triturus* op te splitsen in aparte soortgroepen. Dit heeft ook gevolgen voor de in Nederland voorkomende soorten.

Verandering bij de watersalamander

De kamsalamander-groep (de 'grote watersalamander') werd vroeger ook de *Triturus* superspecies *cristatus* genoemd en is alweer enige tijd geleden opgesplitst in vier soorten (*Triturus cristatus*, *T. carnifex*, *T. dobrogicus*, *T. karelinii*). Na deze splitsing is voorgesteld om *Triturus cristatus* de naam 'noordelijke kamsalamander' te geven, vanwege zijn noordelijke verspreiding binnen Europa. Voor de *T. karelinii* was de naam 'zuidelijke kamsalamander' bedacht, maar uiteindelijk was de Balkankamsalamander een beter alternatief. Voor *T. cristatus* vervalt hierdoor de noodzaak om het voorvoegsel 'noordelijk' te gebruiken. Bovendien is deze naam bij het brede publiek ook al bekend. Dus eigenlijk verandert er niets aan de benaming; kamsalamander blijft gewoon kamsalamander genaamd. Het genus *Triturus* bevat veel verschillende soorten watersalamanders waarbij voorgesteld is om die op te splitsen in drie of vier afzonderlijke soortgroepen, gerangschikt op verwantschapskenmerken. De 'grote watersalamanders', zoals de kamsalamander, behouden de genusnaam *Triturus*. De Alpenwatersalamander (*Triturus alpestris*) zou dan *Mesotriton alpestris* gaan heten. De 'kleine watersalamanders' waaronder de kleine watersalamander (*Triturus vulgaris*) en de vinpootsalamander (*T. helveticus*), worden door sommige wetenschappers respectievelijk *Lissotriton vulgaris* en *L. helveticus* genoemd. Andere wetenschappers stellen voor om dit geslacht *Lophinus* te noemen. Of iedereen deze verandering gaat overnemen is de vraag, voorlopig blijft de Werkgroep Monitoring voor het gemak de 'oude' genusnaam *Triturus* gebruiken voor alle watersalamanders.

Middelste groene kikker wordt bastaardkikker

Groene kikkers veroorzaken altijd wel discussie. Gaat het niet om de herkenning van de soorten dan gaat het wel om de naamgeving. Vroeger werden de benamingen 'kleine groene kikker' (*Rana lessonae*) en 'grote groene kikker' (*Rana ridibunda*) gebruikt. Deze naamgeving werkt verwarrend omdat hij vaak als determinatiekenmerk wordt gebruikt. Jaren geleden was deze benaming al veranderd in poel- en meerkikker. Maar nog steeds kan dit voor verwarring zorgen, omdat het lijkt alsof ze gebonden zijn aan poelen of juist meren, wat deels klopt, maar de soorten komen ook in allerlei andere watertypen voor. Doordat de namen 'kleine' en 'grote' groene kikker niet meer worden gebruikt is de term 'middelste groene kikker' (*Rana klepton esculenta*) onlogisch geworden. Omdat deze groene kikker een hybride is, is de naam bastaardkikker een beter alternatief vanwege zijn intermediaire karakter. Maar dit hele verhaal ten spijt, voor de meeste waarnemers blijven 'groene kikkers', gewoon een groene kikker, zonder de specifieke soort te identificeren, wat voor het monitoren helemaal niet erg is!

Overige benamingen

Even is er gepraat over een alternatieve naam voor de heikikker omdat deze soort naast heide ook voorkomt in laag- en hoogveen en in uiterwaarden. De naam veenkikker zou een alternatief kunnen zijn, maar ook deze benaming dekt de lading niet helemaal. Bovendien wordt de naam heikikker al zo lang gebruikt dat het beter is dit ook niet te veranderen. De namen voor de overige Nederlandse herpetofauna veranderen niet. Alleen de uitgezette roodwangschildpad (*Trachemys scripta*) wordt voortaan gewoon roodwangschildpad genoemd.

Bron: Strijbosch, H., A.H.P. Stumpel, R.C.M. Creemers, J.J.C.W. van Delft, A. Groenveld, & D. Bauwens, 2005. Standaardlijst voor de Nederlandse namen van de Europese amfibieën en reptielen. RAVON 21(3):65-72. Litvinchuk, S.N., A. Zuiderwijk, L.J. Borkin & J.M. Rosanov, 2005) Taxonomic status of *Triturus vittatus* (Amphibia: Salamandridae). Amphibia-Reptilia 26:305-323. Miller, J.J., 2004. Living Underworld Species Database. Livingunderworld.org. <http://www.livingunderworld.org>

